

Näringsdepartementet

Regional tillväxt

Departementssekreterare

Eva Sörell

Telefon 08-405 22 13

E-post eva.sorell@enterprise.ministry.se

Pumplagens effekter

I Trafikutskottets rapport 2009/10:RFR7 *Pumplagen – Uppföljning av lagen om skyldighet att tillhandahålla förnybara drivmedel* konstaterar utredarna att:

”Antalet bensinstationer i Sverige har minskat sedan 2006. Men det är inte utifrån utskottets uppföljning möjligt att dra slutsatsen att det är pumplagen som är orsaken till detta. Lagen kan dock ha bidragit till nedläggningar i enstaka fall, och det kan befaras att lagen kan komma att få viss betydelse för kommande nedläggningar. Pumplagen har i vissa fall lett till en betydande ekonomisk påfrestning för mackägare. Detta eftersom de enskilda ägarna har fått stå för investeringskostnaden i pump för förnybara drivmedel.”

Tillväxtanalys fick den 12 januari i år i uppdrag att undersöka närmare pumplagens konsekvenser för de mackar som finns i gles- och landsbygder. Tillväxtanalys har analyserat 583 av Transportstyrelsens *beviljade* dispenser som avser pumplagens fjärde och femte steg, dvs. säljställen som haft en försäljningsvolym överstigande 1000 kubikmeter motorbensin eller dieselbränsle. Av dessa finns 428 i tätort¹, 129 i tätortsnära landsbygd samt 26 i glesbygd. Tillväxtanalys kommer att göra noggrannare geografiska analyser av de mackar i glesbygd och i tätortsnära landsbygd som beviljats dispenser. Transportstyrelsen har även behandlat men *avslagit* 36 ansökningar. Enligt Tillväxtanalys ligger sannolikt de flesta av dessa antingen i tätortsnära landsbygd eller i tätort. Även detta kommer Tillväxtanalys att analysera ytterligare.

För närvarande kan vi konstatera att:

¹ Tätorter avser i denna definition orter som har fler än 3 000 invånare inklusive ett omland inom fem minuters bilresa från tätorten.

Tätortsnära landsbygder är områden som finns inom 5-45 minuters bilresa till närmaste tätort med fler än 3 000 invånare.

Glesbygder är områden med mer än 45 minuters bilresa till närmaste tätort med fler än 3 000 invånare.

- 26 mackar i glesbygd har fått dispens av Transportstyrelsen. Dispenserna gäller dock längst till den 31 mars 2010. Det finns risk att de negativa effekterna av ett nedlagt försäljningsställe i dessa områden blir stora.
- Även i tätortsnära landsbygder kan effekterna av ett nedlagt säljställe komma att bli kännbara. I många fall finns det dock i denna områdestyp alternativa säljställen i närområdet.
- Tillväxtanalys kommer att göra noggrannare geografiska analyser av de mackar i glesbygd och i tätortsnära landsbygd som beviljats dispenser för att kunna bedöma deras strategiska betydelse ur ett tillgänglighetsperspektiv. För de säljställen som ligger i tätortsområden (428 av 583 undersökta dispenser) bedöms det finnas alternativa säljställen i ett närområde.
- 36 mackar har sökt dispens men fått avslag. Tillväxtanalys utreder vidare dispensernas karaktär och var dessa mackar finns i geografin.
- Antalet ur servicehänseende strategiska mackar som "drabbats" av pumplagen är i vilket fall sannolikt långt färre än vad Svensk Bensinhandel hävdar.
- Det är troligt att pumplagen kan ha bidragit och kommer att bidra till nedläggning av säljställen i både glesbygdsområden, tätortsnära områden och tätorter eftersom marginalerna för säljställen med begränsad försäljning är små och en investering därför kan vara mycket ekonomiskt kännbar. Det går dock inte från Tillväxtanalys analyser att fastslå att pumplagen är orsaken till nedläggningarna.
- Enligt Riksdagens utredningstjänst och Tillväxtanalys är istället branschens *strukturomvandling* huvudorsaken till det minskade antalet mackar. Samma utveckling kan konstateras i andra europeiska länder, där man inte infört någon liknande lag som pumplagen.